

ХЕЧКНИЙ ОБЪЕМ

СЪ ПРИТУРКА

„ДОМАКІНІЯ“
ПЕРИОДИЧЕСКОЕ СООБЩЕНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ

Списанието излиза дваждъ, на 1 и 20, а турката веднаждъ, на 10 число всеки мѣсецъ.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонатимъ
предплатимъ
I. На списанието :
За България 4 лева
" странство 5 "
II. На списанието
съ грижурната,
За България 7 лева
" странство 9 "

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списанието и въ всички-
тъ телеграфо-пощен. ста-
нции изъ княжеството.

Всѣкакви обявления, от-
носящи се до госпожи и
госпожици, публикуватъ
се въ последнята страни-
ца за 30 стот редътъ.
За постоянни обявления
особени условия

Писма, ръкописи и па-
ри се испращатъ до: Ди-
рекцията на „Женския
Свѣтъ“ улица Ваян-шна
№ 122.

Писма неплатени не се
приематъ.

Mlle Alice B. D'Areuse
et
Mr Panaïote S. Harchowshy
Fiancés.
le 1 Janvier 1895.
Neuchâtel. Elena.

Г-жа Ализъ В. Д'Арвозъ
и
Г-нъ Панайотъ С. Къриновскій
Городени
1 Июль 1895.
Ньошатель. Елена.

Съдържание:

Щастиего. — За добрия напредък на стопанското училище «Мария-Луиза» въ София. — Из философските етюди на М. В. Безобразова. — Самоубива. — Разни. — Афоризми. — Книги и списания. — Корреспонденция. — Известия. — Обявление.

Щ а с т и е т о.

Бакътъ обикновенъ, но въ сжщо врѣме и
вѣчно новъ въпросъ!

Каква магическа, възшебна дума, която има привилегията да възбужда интереса и на най-равнодушните, най-индиферентните за нея!

Има безбройни въпроси, които едни разпалват до нѣмай-каждѣ, а у други пъкъ не възбуждатъ ни най-малкъ интересъ! Но щастieto, о! съ него се занимаватъ спина!

Двѣ само чувства прѣживѣхъ надъ врѣ-
мето и страданието у човѣшкитѣ сѣщества: ин-
стинктътъ за запазването живота и стрѣмле-
нието къмъ ошастливеніе.

И когато сж на сполѣтили най-голѣмитѣ злочастия, и когато сме испапали отъ болѣстѣта, застарѣли, задавени, изолирани, все пѣкъ ис-

каме да живѣемъ, все пъкъ въ дълбочинитѣ на
сърцето си сънуваме още щастieto.

Тогава човѣкъ заприличва съ оня злочестъ картоиграчъ, който въпрѣки че си заложилъ и послѣдната пара за играта, все пакъ обаче търси си нѣщо да рискува, увѣренъ прѣдварително, че тоя пѣтъ вече ще му поработи честъта.

Познахъ единъ свещеникъ, извънредно милостивъ, който умираше на петдесегодишната си възраст, отъ ракъ въ езика. Отдавна вече болѣстѣта му прѣпятствуваше да си изпълнява длъжността, страданията му бѣхж нетърпими и само благодарение на милостѣта на нѣкои прѣдании приятели той можа да се поддържа до тогава. Въ деня на умраниято си той казваше на одного отъ приятелитѣ си, който едва можа да схване тия му послѣдни думи, исказвани отъ неподвижни почти вече устни: «умпрамъ съ покорностъ, защото това е волята на Бога, но жалѣхъ бихъ да поживѣѣхъ още».

Какви сж прочее привлекателноститѣ на
тоя животъ, който ако и да злословимъ толкова

често, придържана обаче винаги чръзъ толкова силни свързби?

Привлѣкателността му се прѣдставлява чръзъ една само дума, *надѣждата*, надѣждата да бъдемъ щастливи!

Распитайте и най-песимистическото, най-мрачното сърдце и ще намѣрите въ дълбочинитѣ му една искра отъ надѣжда, която може да го осветли.

За злощастниците даже, които въ единъ моментъ на заблуждение искатъ да даждъ край на живота си, достатъчно е много пъти нѣкое ненадѣйно обстоятелство, незначително само по себе си, което да отдалечи смъртоносния ударъ или посѣганнето, или пъкъ да повърне разсѣдака и да го продължи до възвръщанieto на надѣждата и до прѣодоляването на обичята къмъ живота.

Щастieto е залъгалката, която виждаме да се движи беспрѣстанно и която гонимъ забѣхтени, огладили до самия прагъ на вѣчността!

Твърдѣ е възможно, щото неопрѣдѣленото и неизвѣстното естество на земното ни щастие съставлява именно и главната му привлѣкателност. Кой отъ насъ могълъ би да опрѣдѣли чисто и ясно, какво би прѣдставлявало за него абсолютното щастие?

Съществуватъ за всѣкиго толкова много начини да бѣде злощастенъ и толкова пъкъ малко да бѣде щастливъ!

Иска благоволи напр. нѣкой да си въобрази пъкѣла. Какво по-просто?

Всички имаме живи въспоминания за нѣкои нетърпими страдания, физически или морални, които ни сж налѣгнали сърдцето въ свое врѣме. Ако би туй страдание се продължило, станжло беспрѣдѣлно, то това би заприличало на пъкѣлъ!

Но когато се касае за рая, то, въпрѣки всичкото постоянство на вѣрванията ни работата е друга.

Ний, които ламтимъ за щастие, които не мислимъ за друго, освѣнъ да бъдемъ щастливи, ний сами, казвамъ, сме до толкова неспособни да се почувствуваме постоянно или продължително щастливи, щото и самото описание, което ни се прави за него, показва се да съдържа нѣкаква си тѣгота; и се случва, щото мнозина да се допитватъ въ душата си, дали едно неизмѣняемо щастие не би станжло най-послѣ *малко монотонно*

Ето прочее мизерността на нашето човѣшко естество: да се бѣхтимъ беспрѣстанно, за да бъдемъ съвършено щастливи, та да не знаемъ, най-често, какво ни би трѣбвало, за да станемъ такива.

Щастieto така, както го ний разбираме, състои се първомъ отъ много и разни елементи, а това именно и прави мъчно опрѣдѣленieto му; а послѣ то е съвършено *лично*: щастieto за единѣ твърдѣ нарѣдко би било такова и за други.

Единъ старъ невѣрующъ въ нищо и не до тамъ говорливъ докторъ правѣше единъ день по обикновенному свосто посѣщение въ повѣренната му болница. Една млада и твърдѣ хубава сестра милосърдна, присѣтствуваше тамъ. А тъкмо, когато се касаеше за прѣвѣрзването на една мръсна рана, придобита вслѣдствие едно скарвание въ врѣме на пиянство, докторътъ спрѣ работата си и грубо се обърнѣ къмъ младата сестра, която, приклѣкнѣла прѣдъ него, занимавала се съ раната, така: «Сестро, ако случайно не би съществувалъ бѣдѣщия животъ, то какъ щѣше да избѣгашъ отъ туга сега!»

Милосърдната сестра издигнѣ си хубавитѣ очи къмъ доктора и му отговори съ чудесно хладнокрѣвие: «Господине докторе, азъ се чувствувамъ толкова щастлива, щото и ако не ме опѣстливи даже Богъ съ нищо друго, то азъ пакъ не ще имамъ право да се оплачѣ.»

Тоя примѣръ не доказва ли, че ако съществува щастие, то това сме ний сами?

Напраздно ний бихме търсили въ монастиря съвършенното спокойствие, ако на всѣкъждѣ носимъ заедно съ себе си или тоя размирнически характеръ, или туй егоистическо сърдце, или тая малко вѣрующа душа — нѣща, които сж истинскитѣ неприятѣли на щастieto ни.

Колко пъти още ний сами не си огорчаваме и отравяме живота чръзъ бесполезни скѣрби или пусти желання, а пъкъ никакъ не уважаваме дѣйствителнитѣ блага, които притежаваме!

Здравнето е слънцето на живота; обаче мисли и нѣкой за него, когато го притежава? Младостта е свѣтлина, която озарява всички около нежъ; но когато ни се падне вече отъ рѣцѣтъ тоя скиптръ, тогава само ний сме въ състояние да го оцѣнимъ!

Когато човѣкъ е младъ, мисли, че има нужда отъ толкова много работи, щото никога нѣма може би да бѣде удовлетворенъ. Животътъ

тогава ни се види като единъ голѣмъ банкетъ, въ който естествено и по право се мислимъ за поканени. Бързаме да си вземемъ мѣстото въ него, за да не се наслаждаваме, както и другитѣ, отъ толкова чудесни и толкова удоволствия.

Жестока измама; никакво мѣсто не ни е запазено, никой не е отрѣденъ да ни приеме! При насъ стоѣтъ и други мнозина, които сж се отличили много повече отъ насъ било по своето богатство, било по своето рождение, било по своята хубостъ, било по своя талантъ. Ний си мислѣхме, че прѣдставляваме нѣкакъвъ си интересъ, но никой не обръща вниманието си надъ насъ! Свѣтътъ е егоистиченъ, много егоистиченъ; не прави нищо друго, освѣнъ да отдава, каквото му даватъ, та ако се явяваме въ него съ празни рѣчи или пълни съ иллюзии само, то какви разочарования, какви огорчения, прѣди да се научимъ да не пискваме отъ другитѣ повече отъ туй, що не искатъ да ни даждъ.

По-сжществениитѣ радости на живота ний длѣжимъ на благосклонността на сърдцето; но често се случва, щото тия радости да исплащаме много скжпо.

Смъртта, а често и животътъ, много пѣти раздѣля тия, които най-нѣжно се обичатъ по между си; сърдцата, на които сме основали повечето си надѣжди, своеволно се отдалечаватъ отъ насъ; благодаренията ни прѣдизвикватъ не признателността и въ всички тия обстоятелстване остава освѣнъ да страдаме; трѣбва да си навеждаме главата и да оставяме да прѣмине бурята, защото и въ камъни да се прѣобърнемъ пакъ ще пострадаме; не зависи отъ насъ да си бждемъ щастливи.

Но и край тия сжщества, що дѣйствително страдатъ морално или физически, колко пѣкъ хора сж злощастници само и само по въображаеми или съвѣмъ незначителни причини!

За единъ неуспѣхъ празникъ, една несполучена работа, едно малко беспокойство, едно нищо и никакво много пѣти, ето че ти се вмѣква въ душата отчаянието! Колко сж за окаивание тия бѣдни сжщества, които, залюлвани отъ всѣкакъвъ вѣтръ, смущаватъ се и отъ най-малкото беспокойство, и които, зависящи по всичко отъ другитѣ, не намиратъ никаква поддрѣжка, никакво постоянство въ себе си.

Въ туй обаче почива главно най-голѣмий ни шансъ за щастие. Трѣбвало би, щото душевното ни спокойство да на въздигне надъ всич-

китѣ малки мизерни на свѣта. Не сме пустинници въ нѣкоя пустиня, та, додѣто сме живи въ тоя свѣтъ, всички, които ни забивколятъ, располагатъ съ всѣкакви срѣдства, за да не смущаватъ и огорчаватъ.

Нека си поставимъ щастieto толкова високо, щото никой да не може го достигнѣ. Нека обикнемъ прѣди всичко таква нѣща, що не могатъ ни отне другитѣ: благотѣлната работа, изгледа на природата, усъвършенствуванieto на искуствата, наслажденията на духа.

Въ часоветѣ на мъки и теглила нека имаме прѣдъ видъ че *«и то ще мине»* и четви моменти на извънмѣрно смущение въ разгояние на една или и на двѣ години едва ли ще си ги припомниме.

Често човѣкъ съзнава, че нищо отъ туй, що ни се случва, не е никогa нито толкова добро, нито толкова зло отъ онова, що си прѣдполагахме прѣдварително. За какво ползватъ пуститѣ страхове, които никогa може би нѣма да се осжществѣтъ; за какво ползватъ лудитѣ иллюзии, които ни приготвяватъ толкова горчиви измами! Това, което най-много спомага въ ошастливяванieto на човѣка, е спокойството на сърдцето и практикуванieto на една благоразумна философия; но уви! често нашъ характеристиченъ недостатѣкъ е отсѣтствието на толкова благоразумие отъ наша страна, щото да го не разбираме!

Единъ день расхождайки се изъ една хубава горица, доста далечъ отъ тукъ, срѣхъ се, да си отпочинѣ при единъ прочутъ по цѣлата страна изворъ. Въ тоя хубавъ лѣтенъ день, верѣдъ една богата моравъ, тая — кристална вода съ своята бистрота и изредна прохлада задоволяваше зрѣнието и вкуса.

Единъ старъ селянинъ, стоящъ при дървото, що висѣше надъ извора, гледаше ма, какъ пийъ отъ него, та въ своя ентузиазмъ не можихъ да се въздрѣжъ отъ да му кажѣ: «нѣли не може нѣкой, приятелю мой, да си пийне нѣщо по-добро отъ това?»

— Да, тѣзи вода е много добра, отговори той бавно и нѣкакъ благосклонно, а най-паче когато може да се смѣси въ него и *нѣщо-друго*.

Философията на щастieto, която искамъ да ви вдѣхнѣ, припомнюва ми полския изворъ. Неговата бистра вода е образътъ на едно чисто и тихо сжществование, освобождено отъ всѣкакви страсти и голѣми трогвания; но, за зла честь,

всичко, що е много просто, не на привлича, ний сме като стария селянинъ, та желяемъ, щото да примѣсимъ *и нѣщо друго*. Това *«и нѣщо друго»* се нарича удоволствието, славолюбието, честността, любовта; затуй ето най-често мирътъ ни забърканъ.

Истина е, че нѣкой път обстоятелствата и сждбата располагатъ въ живота ни, и ето често противъ нашата воля. Нека да не възставаме противъ прѣдопрѣдѣлението си; нека бждемъ вѣжливи и любезни толкова къмъ другитѣ, колкото и къмъ самитѣ насъ. Тогава ний бихме имали единъ щастливъ день, спомѣнитъ на който би ни билъ скъпъ; Богъ запази за небето осжщевлението на тоя сѣнь.

Тука долу нека бждемъ признателни за малкитѣ радости на живота, защото голѣмитѣ сж рѣдкостъ и нека мислимъ понѣкога, че истинский секретъ да бждемъ щастливи се състон въ това може би, какъ да създадемъ щастieto на другитѣ!

Една баба.

За добрия напрѣдѣкъ

на

стопанското училище „Мария-Луиза“ въ София.

Прѣвъ мѣсець Декемврий 1894 год. споходихме стопанското училище съ една мои приятелка отъ провинцията. Това станъ прѣдъ обѣдъ, понеже желяехме да видимъ и готварското отдѣление.

Щомъ пристигнахме до вратата на главния входъ на рѣченото училище, ударихме звона и влѣзохме въ коридора, дѣто ни посрѣщна една млада госпожица футосана и опрѣтана, зачервена като ябълка и зарѣжавена като прѣперица, слѣдъ. тя безъ да ни обади отъ кое е отдѣление, ний познахме, че е отъ готварското. Тая умилна и любезна г-ца имъ добрината да ни покаже канцеларията на г-жа Директорката, която ни прие доста учтиво и споредъ желанието ни позволи и сама ни заведе да видимъ това най-нуждно и потребно за насъ Българскитѣ заведение.

Най-напрѣдъ отидохме въ отдѣлението, дѣто шиѣтъ горни дрѣхи: фустани, жакети, блузи, роби и пр. — дѣтински и за възрастни. Това отдѣление се помѣщава въ голѣмия салонъ и въ още една стая, понеже има много ученички, момичета и млади г-жи, които шиѣтъ разни облѣкла за женския полъ. Твърдѣ добрѣ докарватъ дрѣхитѣ по примѣра на журналитѣ: Парижски, Виенски, Берлински и пр. Тия дрѣхи, които се шиѣтъ тукъ сж повечето порѣчени отъ столицата и отъ нѣкои други градове изъ Княжеството, даже имаше единъ вѣнчаленъ фустанъ, порѣчанъ отъ нѣкой си окръженъ градъ.

Тоя успѣхъ споредъ както ни каза Г-жа Директорката, дължелъ се на добрата и опитна прѣподавателка, която много добрѣ си разбираше отъ работата и имала голѣмо търпение въ прѣподаванието си.

Вѣрно е, че нѣкои отъ ученичкитѣ сж съ голѣма практика и подготовка, но все пакъ като научатъ и теорията отъ прѣподавателката по тоя прѣдметъ, разумѣва се, че щатъ много да напрѣднатъ за напрѣдъ.

Има се надѣжда, че щатъ могатъ да конкуриратъ на всички шивачи и шивачки дошли между насъ, безъ практика, даже и безъ теория, на които не разбираме езика, правѣтъ дрѣхата ни или частъ отъ неѣ тѣсна вмѣсто широка и обратно. Днесъ ошие, утрѣ ошие и стане майсторъ сир. научи се на нашитѣ гърбове, и ний не казваме, че е лоше ошито, но хвалимъ, понеже е ошито отъ нѣмцойка или нѣмецъ, комуто не разбираме езика, та мислимъ, че ний не сме могли да му расправимъ добрѣ, а не че той или тя е сбъркалъ и поврѣдилъ дрѣхата, за която плащаме скѣпо и прѣскѣпо, напр. за една рокля отъ 20—50 лева и да познаемъ, че е сбъркана не докачаме лично името, но само казваме: шивачътъ или шивачката. Както напр. нѣкои нападатъ стопанското училище, което е още ново и не зима бѣзна колко скѣпо за шевъ, та толкова да скърбимъ, че ни е малко по-долно ошита роклята, за която сме дали само 14 лева за рѣцъ. Желателно би било да се връщатъ и поправятъ такива погрѣшки, отколкото да се покудява, вчера се вика, отвореното училище, което трѣбва всички Българки да поддържаме, ако не матернално, то поне морално.

Азъ съмъ увѣрена съ пълна надѣжда, че споредъ както видѣхъ работитѣ и старанието на г-жа Директорката и г-жи прѣподавателкитѣ ще може да успѣе това училище още повече за двѣ три години.

Туй може да стане само тогава, ако ний Българкитѣ разбираме да уважаваме и поддържаме своето, както се изисква отъ насъ.

Оттукъ отидохме въ отдѣлението, дѣто шиѣтъ долнитѣ дрѣхи напр. гащи, ризи, шевици и пр. нѣща нуждни и ненуждни, но все трѣбва да ги знаѣтъ да ги работѣтъ.

Колкото за кроежа и шева на ризи, гащи мѣжски, женски и дѣтински много добрѣ ги скрояватъ, искусно и евтино шиѣтъ напр. едни женски гащи за 80 ст., а мѣжски за 60 ст. Тоже и кърпение на вѣхти дрѣхи се прѣподава, което е необходимо за всѣкоя жена и мома да знае вѣхто да поправа нипр. чорапи, които сж най-нуждното нѣщо за всѣкой чедовѣкъ, а пакъ най-мѣчно се уплитатъ, заради това да се закърпва и понаплитва не е злѣ.

Най-послѣ се отбихме и въ готварското отдѣление. Тамъ имаше петъ-шестъ момичета, които се занимаватъ съ готвение подъ надзора на готвачката. За сега било наредено всѣкоя ученичка отъ другитѣ отдѣления да дежури по една недѣля въ готварницата само прѣдъ обѣдъ, понеже слѣдъ обѣдъ

не се готви въ присѣдственото на готвачката. Прѣз врѣмето на дежурението всѣкоя ученичка плаща 3 лева за яденіе тамъ само за обѣдъ.

Въ готварницата има една черна дъска, на която записватъ разноскитѣ, които ще се похарчатъ за тоя обѣдъ. Но споредъ както можавъ да прѣсмѣтнѣ и разгледамъ за толкова късо врѣме, могъ да кажъ, че доста скъпи обѣдания ставатъ за едно лице, ако сравнимъ съ домашнитѣ смѣтки, а не по гостилницитѣ, дѣто е неизносно за семейство по-голямичко; заради туй въ училището трѣбва да приучаватъ на по-евтино и по икономично приготвяване храната, като напр. да се готви и така като, че се намираме въ градъ, дѣто е много скъпо маслото, нѣмаго и е много лоше, та трѣбва доброто месо да се испържва и послѣ въ неговата масть да се кавордисва лукътъ и пр. Това може да направи само источна готвачка, а не Европейка, която е научена да пържи съ масло, ако нѣма такъва свинска масть, което правятъ и тукъ на гостилницитѣ; слѣд. настоявалъ на мнѣнието, че трѣбва да има въ готварското отдѣление и една нашенска готвачка и тогава може да се каже, че знае да готви едно момиче или жена слѣдвала въ туй заведение. Напр. да кажемъ, че за да наредимъ готварницата си трѣбва да похарчимъ повече отъ 200 лева, ако се готви само Европейски, но, драги сестри, нѣкои отъ тии не, но повечето отъ ученичкитѣ може да нѣматъ мебелъ въ клѣщи за 200 лева, ами тогава какво? пакъ ще готви въ едната тенджерка.

Нашето, нашето трѣбва да си усъвършенствуваме, а не все чуждото да приемаме, защото нѣма добъръ край да достигнемъ. Икономия трѣбва въ всичко да прави, а най-много ний женитѣ трѣбва да правимъ икономия: „мажъ съ кола да внаси, а жена съ върха на иглата да износи, пакъ съсипва дома“, казва пословицата. Женитѣ, ако не се навикнатъ на пестеніе и откажатъ отъ раскошество, напразно се трудятъ мажетъ!

Още при нарежданіето правилника на това училище на първо мѣсто се туряше нуждата за обществото и коя е най-голяма тя да се удовлетвори най-напрѣдъ т. е. готвеніе, правне, пегленіе, трѣбене, миеіе чисто и добръ сѣдлове, но като се тури въ дѣйствиіе какво станъ! Това се прѣнебрѣгна и се прѣдпочете, но не нуждното, а главното, и необходимото се остави на заденъ планъ. И сега се усѣща нужда, че тогава при нарежданіето устава и правилника на това училище, трѣбваше да се прѣдвиди за по-нужднитѣ занятия, да се допуснеше и неграмотни жени и момичета въ това отдѣление за сега и тоя курсъ да не се продължава повече отъ шесть мѣсеца, въ който да се приематъ отъ 15 год. на горъ. И тогава само може да се нарѣче стопанско училище въ пълна смисълъ на думата; когато видимъ, че оттамъ излизатъ ученички, които знайтъ да управляватъ вѣщи и икономисватъ купеното, та когато бѣдѣтъ честити сами да станѣтъ стопанки да не е имъ мѣчно сир. да знайтъ да вардѣтъ брашното, а не

трицитѣ споредъ народното изрѣчение Напр. може нѣкой да попита какво щѣтъ да перѣтъ? Своитѣ си дрѣхитѣ, щѣтъ и да пеглѣтъ. Налие за работата? Това може да става въ опрѣдѣленъ день въ училището като се прѣдвиди да се плаща за дърва, въглищата, сапунъ скрѣбѣла, синило, ако потрѣбва, по 4—5 лева мѣсечно не е много за една дѣвойка или жена за горѣспоменатитѣ нѣща, безъ които никой не може, ако иска да бѣде здравъ. Въ тоя случай училището нѣма да губи, ако не печели.

Такива сѣ впечатленията ми отъ стопанското училище въ столницата, на което отъ сърдце желѣмъ успѣхъ и подобреніе.

М. Наумова.

Изъ философскитѣ етюди

на М. В. Безобразова.

Сжжденията на Канта, Шопенхауера и Хартманна за жената.

(Продълженіе отъ брой 3.)

Що се касае до отношеніето на женитѣ къмъ искуството, то не е трудно да дойдемъ до заключение, казва Шопенхауеръ, че женитѣ сѣ неестетиченъ полъ, за който Руссо, въ прѣзрѣніето си къмъ «просвѣщеніето на женитѣ», казва: *Les femmes en général n'aiment aucun art, ne se connaissent à aucun et n'ont aucun génie* *). Тѣ бъркатъ въ театра на нашия философъ да слѣди за прѣдставленіето; той казва, че тѣ винаги бѣбрѣтъ. При този случай неволно ни иде на умъ пакъ негова една статія, въ която се говори за ужасната привичка на франкфуртскитѣ кочияши да плющѣтъ съ камшицитѣ си, съ което раздражавали слабитѣ нерви на философа. Дрѣвнитѣ грѣци сѣ били прави, като не сѣ пускали въ театръ жени, казва Шопенхауеръ: тогасъ поне е било възможно да чуе човѣкъ нѣщо. Нищо друго отъ женитѣ и не може да се очаква; не напразно даже и най-добритѣ отъ тѣхъ нищо велико не произвели въ искуството, а природата не прави скачки.

Не само възгледътъ на Шопенхауера върху женитѣ, но и цѣлата му философска система, както е извѣстно, не е лишена отъ противорѣчія. Интересно е, че, споредъ неговото учение, двѣтъ главни добродѣтели — любовта къмъ човѣчеството и справедливостта се заключаватъ въ състраданіето, а то именно е по-родствено на женитѣ, отколкото на мажетъ. Като говорихме за Канта, ний обърнахме вниманіето върху погрѣшката на стрѣмленіето да се подведѣтъ всичкитѣ жени подъ една мѣрка. Фантастическитѣ мнѣнія на Шопенхауера не даватъ даже и възможность да му прѣдявишъ това основно трѣбваніе (исканіе). Той допуска, че женитѣ сѣ

*) Женитѣ въобще не обичатъ и не знайтъ никакво искуство и между тѣхъ съвсѣмъ нѣма генини.

по състрадателни отъ мъжетъ къмъ нещастнитъ, тѣ сѣ отлични милосердни сестри, но не могатъ да бждатъ сѣдци, защото тѣмъ не сѣ достѣпни честността, справедливостта и добросъвестността. Слабий имъ разумъ не е въ състояние да се ръководи отъ отвѣчени идеи, твърди принципи и рѣшения. И така, оказва се, че женитъ обладаватъ най-главната добродѣтелъ, но възбуждатъ неудоволствието на Шопенхауера, благодарение на това, че сѣ лишени отъ второстепенитъ. Природата е снабдила тѣзи слаби същества и съ умѣнието да се прѣструватъ, което за тѣхъ играе роля на лъвови ногти.

Благодарение на тѣзи ногти женитъ сѣ лъжливи, коварни и неблагодарни. Тука неволно ни идатъ на умъ нашитъ картини, дѣто всички пороци се изображаватъ съ обрза на жената, и жива е паметта ни за това, че змѣя е изкусилъ Ева. Като лъжатъ, женитъ само се подчиняватъ на безсъзнателната и присѣщата имъ мораль, че тѣ сѣ въ правото си да тъпчатъ правата на личността, защото върху тѣхъ лежатъ грижитъ за рода. Да се примиримъ съ това, можемъ само прѣдъ видъ на туй, че подобна роль не ѣ съзнаватъ самитъ жени и принадлежи на тѣхъ само споредъ разумѣнието на Шопенхауеръ. *Правдива, не умлющи да се прѣструва жена, не сѣуществуи*, т. е. тя прѣдставлява за Шопенхауера по-голямо исключение, отколкото тѣзи, които не бѣбритъ въ театра и които сѣ произвели въ искусството нѣщо значително.

Шопенхауеръ не казва нито дума за образованието на женитъ и не клейми тѣхната ученостъ. Той не счита за възможно да се занимава съ подобни празни работи, които даже не заслужаватъ прѣзрѣнието му, а ако би се занималъ, то би намѣрилъ, по всѣка вѣроятностъ, нѣкое сходство, между ученикъ маймунни и женитъ. Споредъ Шопенхауеръ, не може да приравнимъ женитъ къмъ маймунитъ, защото тѣ притежаватъ човѣчески пороци и слабости, — животнитъ не бѣбритъ въ театритъ, не лъжатъ и не мамѣтъ! Такова различие, разбира се, е твърдѣ съществено и даже похвално.

(Слѣдва.)

Самодива.

— Леля, попита единъ день младата Олга, госпожица Виктория, въ кои страна живѣятъ самодивитъ?

— Въ нѣкоя страна, мой любезна, защото тѣ никога не сѣ съществували.

— Тогава, защо хората пишѣтъ раскази за самодивитъ и защо азъ имамъ толкова голѣмо удоволствие да ги четѣ?

— Имало е въ всичкитъ врѣмена и въ всичкитъ страни, отговори леля Виктория, личности, които сѣ се отличили, съ ума си, добродѣтелитъ или таланта си и чрѣзъ работитъ, които сѣ извър-

шили. Въ врѣмето, когато царуваше невѣжеството, гледало се е на тѣзи лица, като на същества стоящи по-горѣ отъ другитъ и надарени съ свръхестественна сила. Дало имъ се името гении или самодиви и споредъ това, що тѣ струваха добро или зло, тѣ се именуваха на добри или лоши гении. Четението на расказитъ, дѣто дѣйствуватъ тѣзи имагинерни същества е интересно, защото всѣкой обича да гледа дѣйствието на силата, а особено, когато тя е насочена къмъ извършването на нѣщо добро и полезно.

Олга, която слушаше леля си съ голѣмо внимание, останѣ за минута умислена.

— Жалко, каза тя най-послѣ, желала бихъ толкова да бждѣ самодива.

— Защо прочее Олге? попита съ усмивка гца Виктория.

— За . . . за да направѣмъ едно добро на цѣлия свѣтъ. Желала бихъ да бждѣ една добра самодива и да притежавамъ една голѣма сила.

— Да направимъ добро, моето мѣнанкото? Ти можешъ и трѣбва да го направимъ. Колкото за властта, Богъ ще ти дава випаги, тѣзи които ти би била необходима за да исполнишъ желанието си.

Нѣколко дни слѣдъ този разговоръ, Олга, която живѣеше въ село, като бѣше излѣзла една сутрина доста рано изъ полето, забавляваше се съ бранието на цвѣтѣ, отъ което тя искаше да оплѣте единъ вѣнецъ. Веднага, като се възви въ пѣтечката, тя се намѣри въ присѣтствието на нѣколко распрѣснати кози и тѣхния малъкъ козаръ, момченце на 9 години, оцапано, одрипано, а коситъ му расчорлени. Лежало върху скалата на една пропасть и плачело.

Олга се приближи до него и го попита защо плаче.

— Влиза ли ви въ работа? отговори бѣдното съ единъ натѣртенъ тонъ, като същеврѣменно хвърли къмъ дѣвойчето единъ дивъ погледъ.

— Съжалявамъ ви защото плачете, каза Олга и желаѣ да ви утеша.

Тѣмъ въ тѣзи минута, една коза влѣзе въ една нива посадена съ жито. Козарчето започна да крѣска и да хвърля камъчета. Животното вмѣсто да се завърне, отдалечаваше се повече. Олга изскуба съ ръцѣтъ си прѣдъ краката си, една шепа прѣсна трѣза, опати се къмъ козата и ѣ повика полекичка. Тѣзи се спрѣ, зе трѣвата, която Олга ѣ прѣдложи и започна да слѣдва младото момченце, което ѣ заведе при своя пазачъ. Той крайно се удиви.

— Какъ тѣй козитъ ви се подчиняватъ тѣй добръ? попита той съ облѣщени очи; вий сте прочее една самодива!

Олга се засмѣ.

— Защо вий ѣ хвърлихте камънѣ? каза тя. Това ѣ плаши.

— И на мене хвърлихте добръ! каза момченцето съ нетѣрпение.

— Е, защо ви хвърлят?

— Знай ли? . . . Азъ . . . защото съмъ грозенъ, защото ме ненавиждатъ. Всички дѣца ме бийтъ и ругайтъ. Или пъкъ се страхуватъ отъ менъ и бѣгатъ, като ме съгледатъ. Възрастнитъ хора казватъ, че съмъ лошавъ, че съмъ говедо, че не съмъ за нищо добъръ. И никой не ме обича . . .

— Какъ, нѣмате ли приятели?

— Ахъ, добръ да, приятели? Нито единъ. Всѣкой день съмъ самичкъ съ моитъ проклѣти животни, които ме обеспокояватъ отъ сутринъ до вечеръ; защото и тѣ ме ненавиждатъ!

— Е, добръ, каза Олга, като му хванѣ ръката, ако ти искашъ, азъ ще ти бъдѣ приятелка.

Малкото момченце очудено ѣ гледаше безъ да отговори. Послѣ Олга го напусна, като му обеща да дойде утрѣ пакъ.

Дѣйствително, тя се завърна и намѣри козарчето си, което ѣ се прѣдстави не толкова диво и тя остана благодарна да го види отъ ново. Олга извади отъ джоба си едно малко грѣбначе, съ което тя му заглади коситъ и като патопи единия край на нокчето си въ бистрата ръчка, що течеше тамъ, тя му омн очитъ (лицето). И най-послѣ, тя му прѣдстави едно малко огледало.

— Охъ! извика доброто човѣче, като се огледаше, вий сте дѣйствително една самодива, защото азъ вече нѣмамъ същото лице.

— Е, добръ! каза съ усмивка Олга, ако искашъ да бъдешъ хубавъ, азъ ти обещавамъ, че ти ще станешъ такъвъ.

— Охъ, да, каза момченцето, азъ ще гледамъ да бъдѣ добъръ, за дави на правѣхъ удоволствието.

Отъ този день, всѣка сутринна, Олга отиваше да памира малкото козарче, и прѣкарваше цѣлъ часъ съ него, като му разказваше нѣща, които бѣхъ го заинтересували и научили. Тя му разказваше свѣщенната История; тя го учеше да чете и да изговаря на изустъ „Отче Нашъ“.

Въ края на нѣколко мѣсеца, отъ дивото и грозното дѣте, което бѣше прѣдмѣтъ на отвращение и ненавистъ за всички свѣтъ, станѣ едно прѣлестно момче, меко, учтиво, услужливо, което всѣкой гледаше съ удоволствие. Другитъ селски дѣца, търсехъ неговото другаруване и когато тѣ го запитвахъ кой умѣ да го промѣни тѣй, то отговаряше сериозно и съ почитание.

— Другъ пътъ бѣхъ ви казалъ, че това е една самодива, защото азъ вѣрвахъ въ самодивитъ; сега ще ви кажѣ, че това бѣ едно добро сърдце, което имаше милость зарадъ менъ.

Нюшателъ.

Г-ца А. Б. д' Арюза

Разни.

Жена-дантистка. — Г-ца Анна Ромпербергъ е първата дантистка въ Америка; тя има едно заведение въ Филаделфия, що ѣ принася 1200 лири годишенъ доходъ.

Жени-студентки. — Въ списацитъ на Елсинфордския университетъ се записахъ тази година 109 студентки. Отъ тяхъ 7 въ медицинския факултетъ, 47 въ философския, 45 въ юридическия и физикоматематическия, 1 въ богословския, а останалитъ въ палеонтологическия.

Жени-велосипедисти. — Въ Мюнхенъ (Германия) се състави едно женско велосипедическо дружество съ цѣль да распространи употреблението на велосипедъ у женския полъ. Прѣдседателка на туй дружество е г. Ремпасъ, касиерка — г. Карлъ и секретарка — г. Гкарфъ.

За женитъ телеграфистки. — Въ Франция напослѣдъ се подиизъ борба противъ телеграфисткитъ и другитъ жени — чиновници въ Телеграфо-Пощенскитъ станции (тѣй като въ тая страна множество жени се занимаватъ съ чиновничеството при горнопомѣнитъ станции); но Директоратъ на Телеграфитъ и Пощитъ отговори, че женитъ вършатъ най-прилъжно и най-плодоносно тия си служби, и че желателно било да се увеличи числото имъ.

Женската еманципация въ Колорадо. — Въ Американската държава Колорадо се провъзгласи женската еманципация. Най-главнитъ факторки по туй важно дѣло сж: г-жа Камбелъ и г-ца Марія Шипманъ; отъ тяхъ послѣдната ланъ обикаляла виллитъ, фабрикитъ, селата, градоветъ и чръзъ пламеннитъ сирѣни се мѣчала да убѣди народа да ѣ помогне въ юнитата си цѣль; и дѣйствително трудоцѣтъ имъ се увеличахъ съ пѣлна сполука, тѣй като съгласно новия утвърденъ законъ на Конституциитъ, дава се право на жената да избира и да се избира.

Афоризми.

Често се случва щото незнанието да въдѣхва смѣлостта, а значението страха.

Amelot de la Houssaye.

* * *

Съвестта е юстъ най-приятелъ или най-утѣшителъ.

M-me Schwetchine.

* * *

Прѣди да се спуснемъ къмъ нибель, трѣбва да ѣ прѣвидимъ и се побоямъ отъ неѣ; когато вече се намираме въ неѣ не остава, освѣтъ да ѣ прѣзираме.

Fénélon.

* * *

И отъ облъклото се познава характертъ.

Книги и списания.

ПОЛУЧЕНИ ВЪ ДИРЕКЦИЯТА НИ.

Свѣтълина, мѣсечно иллюстрирано списание; година V, кн. I, София.

Основно училище, мѣсечно педагогическо списание за

училищна практика и педагогическа литература. Редакторъ Т. П. Митевъ. Год. I, брой XI Ломъ.

Войнички Сбирка издава Статистическо-топографическото отделение при Оперативния отдѣлъ; год. II, брой IX София.

Орало, органъ на бълг. земеделческо дружество, год. II, кн. 3 и 4. София.

Лоза мѣсечно списание; издава младата македонска дружина. Год. I, кн. VI, София.

Изворъ, илюстрирано списание за ученици и ученички. Год. IV, кн. I и II Руссе.

Учитель, мѣсечно педагогическо обществено списание за учители и въспитатели. Год. II, кн. VI, Пловдивъ.

Дума, литературно-научно-обществено-мѣсечно списание. Год. III, кн. XII, София.

Медицинска Бесѣда, популярно медицинско списание; излиза въ началото на всѣки мѣсець. Год. I, кн. 8. Видинъ.

Библиотека кн. IV. Додншната цѣна на „Библиотека“ съ в. „Новина“, е 70 гроша златни, или 15 лева сребро.

Отдѣлни книги „Библиотека“ се продаватъ въ книжарницитѣ на Хр. Г. Дановъ въ Пловдивъ, и Русчукъ и въ тая на К. Г. Самарджиевъ въ Солунъ.

Пожарникаръ, мѣсечно илюстрирано списание. Год. I, кн. II и III. Януарий и Февруарий. София.

Православенъ проповѣдникъ, илюстрирано религиозно нравствено списание. Редакторъ-издатель П. С. Доброплодный. Год. III, кн. I, Януарий. София.

Домашенъ приятель, мѣсечно списание за наука, религия, промишленостъ и домакинство. Издава Българското Еванг. дружество. Год. VII, брой 2, Февруарий. София.

Българска Сбирка, списание за книжнина и обществени знания, излиза подъ редакцията на Стефана С. Бобчевъ; год. II, кн. -I. Пловдивъ.

Юридическо списание, издаватъ Георги Згуревъ, А. Каблешковъ и Д-ръ М. Ст. Шишмановъ. Година шеста, кн. VII, Декември, София.

Християнски свѣтъ, мѣсечно религиозно илюстрирано списание; издава Методистката Епископална Миссия въ гр. Руссе. Год. IV, брой 2. Февруарий, Руссе.

Цилина, мѣсечно списание за народа. Год. IV, кн. I, II. Януарий и Февруарий, Пловдивъ.

Звѣздца, мѣсечно илюстрирано списание за дѣца, год. IV, кн. II. Февруарий, София.

Нова Свѣтлина и *Здравословие* всѣкимѣсечно списание за малко изслѣдванитѣ душевни явления и безвредни здравословни способности. Год. IV, кн. X. Януарий, Сливенъ.

Юридически прѣлѣдъ, излиза подъ редакцията на Стефана С. Бобчевъ, Год. III, кн. III. Пловдивъ.

Планове и диспозиции, практическо ръководство за основнитѣ учители и учителки; съставилъ Т. П. Митевъ, директоръ на Ломското Държавно педаг. и III кл. училище. Първо издание, цѣна на I и II часть 4 лева. Ломъ 1895.

Анализъ на социалното положение отъ Петръ Дашевъ. Цѣна 2 л. 50 ст.

Отчетъ на акционерното спестително дружество „Гирданъ“ въ Руссе за 1894 год. Руссе, 1895.

Корреспонденция.

Ц. Кривова *София*. — Д. Колай Зетъ *Дупница*. — Т. Георгиевъ *Берковица*. — К. Бъчваровъ *Айтосъ*. — Пападия М. Паскалева с. *Мекшизъ*. — П. Жекова *Жеравна*. — Читалище „Тръзвенностъ“ с. *Сусиндолъ*. — Нор. Мариновъ *Радомиръ* — получихме 7 л. за II полугодие 94 и I за 95 год. — Г. Д. Вълковъ *Пливенъ* получихме 5 и молимъ за останалитѣ 1 л. — Г-ца И. Цанкова *Буссе*, получихме 10 л. отъ конто 3 л. ви ги възвръщаме.

Поправка.

Въ брой 2, 95 г. на „Ж. Свѣтъ“ страница 11, колона II редъ 14 отъ долу по погрѣшка е напечатано: тя — обидлива (empfindlich), а трѣбва: тя—обидлива (докачлива—empfindlich.)

ИЗВѢСТІЯ

1. Умоляватъ се г. г. абонати и абонатки да внесжтъ по възможности по-скоро абонамента си, тъй като общаванитѣ премии въ 4 та страница на списанието ни, ще се даватъ само на ония отъ абонатитѣ ни, които ще заплатжтъ абонамента си въ първото полугодие.

2. Първий брой на списанието „Женский Свѣтъ“, както и на притуката „Долакиня“, испраща се даромъ до всѣкого, който заяви за това.

3. Умоляватъ се абонатитѣ и абонатките ни, щото при промѣняването адреситѣ си, да съобщжтъ това на Т. П. станция така и на дирекцията ни, за да се поправжтъ адреситѣ имъ, та да не се връщатъ броеветѣ обратно; въ противенъ случай, дирекцията нѣма да зема прѣдъ видъ никакви оплаквания за нередовно получаване на нѣкои броеве.

4. Умоляватъ се абонатитѣ и абонатките ни, когато съобщаватъ, че не желажтъ да получаватъ списанието ни, или пъкъ промѣняватъ адреситѣ си, едновременно съ това да съобщаватъ дѣ и съ кѣкъвъ адресъ сж получавали по напрѣдъ списанието.

5. Съобщаваме на тия отъ г. г. абонатките и абонатитѣ ни, които внасятъ направо въ дирекцията абонамента си, че гербовитѣ марки както и пощенскитѣ настойности повече отъ 5 ст. не се приематъ

LE FOYER DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chacune de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 et. pour 6 mois

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,
des livraisons specimen gratuites